

O nouă operetă pentru copii

Două dansuri din Codex Caioni, melodii lirice și de dans din Ardeal și Levant au constituit punctele de plecare ale improvizațiilor lui *Harry Tavitian* (pian, fluier) și *Corneliu Stroe* (baterie, fluier, eufoniu), în care am regăsit derulate într-un montaj creativ, adaptate concepției free și stilului propriu pianistului cunoscuta melodie de joc notată de *Ion Căianu*, ritmurile dinamice, fruste, a căror tratare sugera abandonul, uitarea de sine a dansatorului prins de beția jocului. Instrumentele erau adecvate spiritului sincretic al muzicii, fluierul, eufoniul (ce revela asociații cu timbrurile tulnicelor), clopoșii, strigățele de dans ale protagoniștilor recreau atmosfera unei petreceri populare, frinturi de teme sau ritmuri fiind asamblate unor noi armonii, expuse pe pulsația swingului sau ad libitum. Bogăția sugestiilor și caracterul șocant (în sens pozitiv), spectaculozitatea întregului demers artistic a impus, desigur, din partea publicului o cultură muzicală aptă a-l face să înțeleagă originile creației născute spontan în fața sa, să aplaude modul interesant de recreere pe baza unui material dat și nu doar spectacolul, în sine interesant, dar nu suficient pentru a pătrunde muzica prezentată.

Mulțimea recitalurilor de înaltă ținută audiate face imposibilă comentarea în spațiul de care dispunem. *Ion Baciu jr* și formația „Studio” din Iași, *Johnny Răducanu*, *Marius Popp*, *Dan Mindriliă*, frații *Ovidiu* și *Decebal Bădilă* din București, programul de *third stream* (al treilea curent) prezentat de orchestra filarmonicii sibieni dirijată de *Petre Sbârcea* cuprinzând lucrări de *Dumitru Capoianu* scrise special pentru concertul de deschidere al Festivalului au constituit tot atâtea momente de maxim interes pentru public.

Invitații de peste hotare au lăsat impresii de neșters în amintirea tuturor participanților. Formația *Simion Sterev* (Bulgaria) a făcut o demonstrație de înaltă clasă a modalităților de adaptare a elementelor jazzului contemporan la spațiul de simțire și exprimare muzicală originală ce se păstrează la sud de Dunăre. Alți muzicieni notorii ai jazzului internațional au venit din Polonia, formația „String Connection” dovedindu-se un reprezentant de marcă al jazz-rockului actual. Instrumente electronice sofisticate erau puse în serviciul unei bogății inepuizabile de idei, erau capabile de profunzimi și nuanțe timbrale greu de imaginat, efectul muzicii asupra ascultătorului saturat după patru zile de audii fiind răscoloritor. Dar cea mai impresionantă, mai originală experiență trăită la Sibiu ne-a prilejuit-o pianistul sovietic *Leonid Chizhik*. El face parte dintre acei muzicieni și artiști contemporani — tot mai mulți la număr — care consideră că jazzul își depășește condiția de limbaj, mod de exprimare, devenind tot mai mult „o formă superioară a artei sunetelor, ce (...) permite exteriorizarea spontană prin intermediul improvizației a unei întregi lumi de trăiri, de gânduri, de idei muzicale”, pianistul sovietic având capacitatea rară de a sintetiza într-un demers muzical spontan și original sugestii sonore deosebit de diverse: teme beethoveniene (*Chizhik* este pianist de formație clasică), teme de jazz, formule ritmice de rock, muzică populară etc. Toate acestea sînt exprimate grație unei fantezii și virtuozități instrumentale ieșite din comun, ce a determinat pe cei care l-au ascultat să-l considere drept unul dintre cei mai mari muzicieni actuali.

A XV-a ediție a Festivalului Internațional de Jazz de la Sibiu va rămîne ca una dintre manifestările memorabile ale jazzului românesc din ultimii ani.

Alexandru VASILIU

Preocupat de educația muzicală a copiilor, Teatrul liric din Craiova a pus în scenă o nouă operetă pentru copii, *Mușchetarii măriei sale* de Constantin Ungureanu; pe un libret de Ion Lucian. Lucrarea sa pare a fi o continuare a poveștii muzicale *Cocoșelul neascultător*, a aceluiași compozitor.

Regizorarea spectacolului, Zoe Susana Gartner a înmănușiat armonios scenele tragi-comice, folosind dansul, agrementul ritmic, peste care se revarsă, ca un parfum, lirismul muzicii, o muzică captivantă, accesibilă copiilor, evidențiind un apreciabil meșteșug de orcheștrație. Scena și micii spectatori s-au aflat angajați într-un permanent dialog, care a imprimat spectacolului un plus de voieșie și de participare.

Realizatorii operetei s-au întrecut în a reda fidel și cu aplomb personajele pe care le înfățișau. Iată-i: *Ursul* (Petre Opreșor), *Pisica* (Miruna Marin), *Cocoșul* (Valentin Fira), personaje care au format cuplul celor trei „Mușchetari”. Apoi, *Vulpea* (Ileana Petrescu), *Lupul* (Ioan Bucșa), *Privighetoarea* (Alexandra Mircea), *Corbul* (Mircea Bezetti), *Bușnița* (Tatiana Drăghici) și *Măgăria sa măgarul* (Ion Kelemen).

Scenografia, semnată de Sorin Novac, ne-a sugerat decorul basmelor românești, cu o policromie în decor și costumație, iar coregrafia a fost sugestiv modelată de către Ion Kelemen, atît la ridicarea cortinei în care apar, aeeva, ca niște umbre în semiîntineric, Zmeul, Luna și Prințul ierbilor, cit și-n desfășurarea basmului prin dansul Iepurașilor și al Maimuțelor.

Conducerea muzicală a fost asigurată de Alexandru Iosub, care a pus în valoare melodiile lui Constantin Ungureanu inspirate din folclor, unele devenite adevărate leitmotive pe parcursul partiturii.

Alături de intenția educativă a operetei, se degajă din întregul spectacol o notă de umor sănătos, de ironie ușoară la adresa *Bușniței*, a *Vulpilor* șirete și a *Măgarului*, devenit rege al animalelor.

Cu această operetă, Teatrul liric din Craiova și-a sporit zestrea repertoriului destinat copiilor.

Boris CHELARU

MARGA — 1985

În comuna Marga din județul Caraș-Severin, în zilele de 18 și 19 mai 1985, au avut loc două importante evenimente artistice datorită cărora — așa după cum am observat în ultimii ani — a fost ridicat prestigiul comunei, făcînd-o cunoscută întregii țări: a) Închiderea cursurilor Universității de educație muzicală, și b) Festivalul corurilor de copii „Timotei Popovici”, în cea de a III-a ediție a acestuia.

Universitatea populară de educație muzicală din Marga — unică în țara noastră pînă acum — este patronată de Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor și intens susținută de Comitetul Județean de Cultură și Educație Socialistă, de organele locale de partid și de stat. Mulți compozitori și muzicologi români au poposit adesea la Marga, prezentînd diferite teme muzicale cursanților din localitate — intelectuali, țărani, muncitori, elevi, toți membri ai Asociației culturale „Mărgana”, prezidată de ing. Nicolae Jompan. Muzicologul Gheorghe Firca a oficiat întregul protocol de închidere a cursurilor Universității de educație muzicală, însă nu înainte de a da cuvîntul invitaților de a-și prezenta temele programate pentru cursanți. Compozitorul Liviu Comes a expus succint ideea de polifonie, prezentînd cu acest prilej lucrarea sa „Lumea polifoniei”, apărută recent la Editura Muzicală (1985). Muzicologul Octavian Lazăr Cosma a sprijinit călduros activitatea acestei Univer-

sitați populare de educație muzicală, scoțind în evidență rezultatele minunate obținute de săteni în manifestările artistice organizate în cadrul Festivalului „Cântarea României” sau în alte prezențe artistice din țară și chiar străinătate. De asemenea, a elogiat activitatea profesorului Dumitru Jompan, reliefând multiplele activități și preocupări artistice ale acestui neobosit și talentat animator al vieții muzicale din comună. Muzicologul Titus Moiescu s-a referit la necesitatea culegerii folclorului muzical și a folclorului obiceiurilor de pe valea Bistriței, unde este așezată comuna Marga, acțiune extrem de importantă, ținând seama de faptul că pînă acum încă nu a fost realizată o colecție de muzică populară reprezentativă pentru această importantă regiune folclorică, ce face legătura dintre Ținutul Pădurenilor și cîmpia Banatului. Compozitorul Cornel Arion a evocat personalitatea lui Timotei Popovici, al cărui elev a fost la Sibiu, prezentînd cursanților, înregistrată pe bandă de magnetofon, relatarea lui Timotei Popovici însuși referitoare la felul în care el a compus muzica pentru „Doina” lui Eminescu. În încheiere au fost înminate cursanților diplomele oferite de Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor.

A doua zi — după o întîlnire cu profesorii de muzică, dirijori ai corurilor de copii — într-un frumos decor natural specific acestei regiuni de dealuri submontane — s-a desfășurat cel de al III-lea Festival al corurilor de copii „Timotei Popovici”, spre omagierea celui care, studiînd muzica la Caransebeș cu Antoniu Sequens, a compus și publicat numeroase cîntece și coruri pentru copii, încă din primii ani ai secolului nostru, cîntece devenite populare datorită frecvenței lor utilizări în școlile de toate gradele. Au participat 12 formații corale, pe care le vom menționa aici, în ordinea apariției lor pe scenă, spre știință și cinstire: Corul „Canon” al Școlii generale din Marga, Dirijor: Dumitru Jompan, Corul Școlii generale nr. 2 din Lugoj, Dirijor: Constantin Rusu, Corul „Armonia” al Școlii generale nr. 12 din Reșița, Dirijor: Cornelia Ponoran, Corul „Viva la Musica” al Școlii generale nr. 4 din Lugoj, Dirijor: Alexandru Tașcău, Corul Școlii de muzică din Deva, Dirijor: Doina Hotea, Corul claselor V—VIII ale Liceului pedagogic din Caransebeș, Dirijor: Marcel Rusu, Corul Școlii generale nr. 7 din Caransebeș, Dirijor: Maria Rusu, Grupurile corale ale Școlii nr. 2 din Oțelu Roșu, Dirijor: Emil Berzovan, Corul Școlii generale nr. 2, secția muzică, din Oțelu Roșu, Dirijor: Elena Ianto, Corul de copii „Mlădițe” al școlilor generale din Copăcele și Zorile, Dirijor: Ivan Liber,

Corul Școlii generale din Teregova, Dirijor: Nicolae Moacă, Corul Liceului pedagogic din Caransebeș, Dirijor: Marcel Rusu.

Juriul Festivalului — care a apreciat strădaniile tuturor acestor formații, înminîndu-le diplome și cadouri și adresîndu-le cuvinte de îmbărbătare — a fost prezidat de compozitorul Liviu Comes, secretarul secției de muzică pentru copii a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, asistat de compozitorii Myriam Marbe și Cornel Arion și de muzicologii Octavian Lazăr Cosma, Gheorghe Firca și Titus Moiescu.

Impresia lăsată de cele 12 formații corale a fost excelentă, trezind în rîndul auditoriului sentimente de incîntare și entuziasm. Toate corurile de copii au evoluat cu o bună pregătire artistică, străduindu-se în mod evident să lase o impresie cit mai agreabilă. Au reușit pe deplin să ne convingă — pe noi, cei veniți din alte părți ale țării, și organele de partid și de stat din comună și din conducerea județeană — că acest Festival este nu numai un prilej de buclrie și destindere pentru copii, ci și o necesitate culturală, artistică, educativă, fiind singurul festival destinat corurilor de copii în țara noastră. Tradiția instituită aici, oamenii minunați din comună, decorul natural excelent, incîntător pentru cei mici, pasiunea, dăruirea și talentul profesorului Dumitru Jompan, care nu a precupețit nici un efort spre a face din acest Festival o reușită — toate acestea vor putea contribui în mod evident la permanentizarea Festivalului și la o mai amplă organizare a lui în viitoarele ediții.

În încheiere aș dori să sugerez dirijorilor de coruri de copii ca în viitor să fie preocupați mai intens de o mai atentă selecționare a pieselor pe care le vor introduce în repertoriu. La Marga am audiat cu plăcere coruri de o mare valoare artistică, care au fost executate cu măiestrie, stîrnind aplauzele publicului. În același timp am ascultat însă și piese corale lipsite de valoare artistică, convenționale, „de serie”, care nu au avut altă calitate decît aceea pe care eventual le-o oferea textul poetic. Ar fi de dorit ca profesorii, dirijorii de coruri să se orienteze către acele piese corale care potențează, prin factura lor muzicală, latura artistică, educativă a muzicii, stîrnind interesul pentru muzică în rîndul executanților și auditoriului. Numai așa vom face un pas mare înainte în școală, în artă, pe podiumul de concert.

Titus MOIESCU